

Sygn. akt VII U 195/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 września 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: sekr. sądowy Monika Bąk - Rokicka

po rozpoznaniu w dniu 6 września 2016 r. w Warszawie

sprawy J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.

z dnia 7 lipca 2015 r. znak:(...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2015 r. **J. T.** złożył za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. odwołanie od decyzji

ww. organu rentowego z dnia 7 lipca 2015 r. znak: (...) odmawiającej przyznania mu emerytury pomostowej.

Zaskarżonej decyzji zarzucono, że została wydana

na skutek błędnego ustalenia, iż odwołujący po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Odwołujący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie mu prawa do emerytury pomostowej, zasądzenie od organu rentowego na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz

o wydanie na podstawie art. 318 § 1 k.p.c. wyroku wstępnego i uznanie

co do zasady, że odwołujący na dzień złożenia wniosku o przyznanie emerytury pomostowej spełnił przesłankę wynikającą z art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 stycznia 2016 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W.** wniósł o oddalenie odwołania J. T. na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie organ rentowy powołał się na treść art. 4 i 12 ustawy o emeryturach pomostowych wskazując, że odwołujący nie udowodnił wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy i nie spełnił przesłanki określonej w art. 4 pkt 7 ustawy, tj. nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Organ rentowy wyjaśnił, że nie uwzględnił do okresu pracy

w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia od 1 listopada 2014 r. do 31 marca 2015 r., gdyż po przeprowadzonych postępowaniach wyjaśniających z zakładem pracy nie potwierdzono wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Ponadto organ rentowy wskazał, że w oświadczeniach zakładu pracy dotyczących okresów przebywania przez odwołującego na zwolnieniu lekarskim zachodzą rozbieżności co do dat wykonywania pracy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. T., urodzony w dniu (...), w okresie od 18 sierpnia 1978 r. do 13 lipca 2010 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. na stanowisku mechanika lotniczego. Od dnia 14 lipca 2010 r. został przeniesiony do pracy w (...) sp. z o.o. na stanowisku mechanik lotniczy obsługi II, gdzie pracuje do dziś w pełnym wymiarze czasu pracy (akta osobowe odwołującego – okoliczność bezsporna).

W dniu 22 kwietnia 2014 r. J. T. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w W. wniosek o emeryturę pomostową oraz wniosek o emeryturę. Do wniosków odwołujący załączył kwestionariusz zawierający informacje dotyczące okresów składkowych i nieskładkowych wraz z załącznikami (wniosek o emeryturę z załącznikami k. 1-23 a.r. tom I, wniosek o emeryturę pomostową k. 1-15 a.r.).

W dniu 6 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał skarżoną decyzję znak: (...) na mocy której odmówił przyznania J. T. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że odwołujący nie udowodnił wykonywania po dniu 31 grudnia 2008 r. prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Na mocy tej decyzji organ rentowy ustalił, że odwołujący legitymuje się łącznym stażem okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 37 lat, 6 miesięcy i 6 dni oraz stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 20 lat, 2 miesięcy i 7 dni (decyzja ZUS z 06.06.2014 r. k. 23 a.r.).

W dniu 13 marca 2015 r. odwołujący złożył kolejny wniosek o emeryturę pomostową, do którego załączył dodatkowe dokumenty na potwierdzenie zatrudnienia w szczególnych warunkach (wniosek o emeryturę pomostową k. 29-31 a.r., załączniki k. 35-51 a.r.).

W dniu 7 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. wydał skarżoną decyzję znak: (...) na mocy której odmówił przyznania J. T. prawa do emerytury pomostowej wskazując, że odwołujący nie udowodnił wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych oraz nie udowodnił rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą. Na mocy tej decyzji organ rentowy ustalił, że odwołujący legitymuje się łącznym stażem okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 38 lat, 8 miesięcy i 13 dni oraz stażem pracy w warunkach szczególnych w wymiarze 20 lat, 8 miesięcy i 18 dni (skarżona decyzja ZUS z 07.07.2015 r. k. 79 a.r.).

Od powyższej decyzji J. T. złożył odwołanie, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (odwołanie k. 2-9 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zawartych w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych i aktach osobowych odwołującego. Zdaniem Sądu dokumenty, w tym zakresie w jakim Sąd oparł na nich swoje ustalenia, są wiarygodne, wzajemnie się uzupełniają i tworzą spójny stan faktyczny. Dokumenty nie były przez strony sporu kwestionowane w zakresie ich autentyczności, a zatem wynikające z treści tych dokumentów okoliczności należało uznać za bezsporne i mające wysoki walor dowodowy. Z tego względu materiał dowodowy zgromadzony w sprawie należało uznać za kompletny i wystarczający do wydania orzeczenia kończącego postępowanie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie J. T. od decyzji Zakład Ubezpieczeń Społecznych
II Oddziału w W. z dnia 7 lipca 2015 r. znak: (...) jest niezasadne
i podlega oddaleniu.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył prawa odwołującego do emerytury pomostowej. Zgodnie ze stanowiskiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odwołujący nie udokumentował wymaganego przepisami okresu pracy w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jak również nie spełnił określonego w art. 4 pkt 7 tejże ustawy wymogu rozwiązania stosunku pracy. Odwołujący zakwestionował decyzję organu rentowego, szczegółowo odnosząc się do faktów dotyczących nieuwzględnionych przez organ rentowy okresów pracy w warunkach szczególnych po dniu 31 grudnia 2008 r. i domagał się wydania przez Sąd wyroku wstępnego uznającego co do zasady, że spełnia on na dzień złożenia emerytury pomostowej przesłanki określone w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych.

W pierwszej kolejności Sąd zaznacza, że zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. 2015 poz. 965 ze zm.) pracownikowi przysługuje emerytura pomostowa, z uwzględnieniem art. 5-12, o ile zostały spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) na dzień 1 stycznia 2009 r. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

W toku niniejszego postępowania bezspornym jest, że odwołujący w okresie od 18 sierpnia 1978 r. do 13 lipca 2010 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) S.A. na stanowisku mechanika lotniczego, jak również, że od dnia 14 lipca 2010 r. został przeniesiony do pracy w (...) sp. z o.o. na stanowisku mechanik lotniczy obsługi II. Bezspornym jest również, że na dzień złożenia przez odwołującego kolejnego wniosku o przyznanie emerytury pomostowej, tj. 13 marca 2015 r., jak również na dzień wydania skarżonej decyzji, tj. 7 lipca 2015 r., odwołujący wciąż pozostawał w stosunku pracy (...) sp. z o.o. Nie może więc być wątpliwości co do tego, że ubezpieczony nie spełnił przesłanki zawartej w art. 4 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż fakt pozostawania przez niego w zatrudnieniu, stanowiący przesłankę negatywną do przyznania świadczenia uregulowanego przepisami ww. ustawy, wynikał nie tylko z załączonych do akt rentowych oświadczeń pracodawcy odwołującego, lecz również z samej treści odwołania. Odwołujący sam wskazywał bowiem, że chciał uniknąć sytuacji, w której zrezygnowałby z zatrudnienia na rzecz uzyskania świadczenia emerytalnego i tym samym utracił źródło dochodu, a organ rentowy przyznania mu prawa do tego świadczenia odmówił. O ile motywacja odwołującego może zasługiwać na uwzględnienie, o tyle charakter przepisów ustawy o emeryturach pomostowych,

w szczególności art. 4 tejże ustawy, jednoznacznie określa konieczność łącznego spełnienia warunków stanowiących przesłanki nabycia prawa do emerytury pomostowej, a brak choćby jednego z tych warunków powoduje niemożność nabycia uprawnień emerytalnych (zob. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 26 kwietnia 2012 r., sygn. akt III AUa 252/12). Pozostawianie przez odwołującego w stosunku pracy stanowi samodzielną i negatywną przesłankę dotyczącą możliwości przyznania mu prawa do emerytury pomostowej, co właściwie przesądzało o zasadności odwołania.

Co się natomiast tyczy wniosku odwołującego o wydanie wyroku wstępnego (pkt 7 odwołania, k. 4 a.s.) należy zaznaczyć, że Sąd Okręgowy nie miał możliwości wydania takiego orzeczenia, gdyż wstępne rozstrzygnięcie jakiego odwołujący dochodził było niedopuszczalne. Zgodnie bowiem z art. 318 § 1 k.p.c. sąd może wydać wyrok wstępny co do samej zasady wtedy, gdy uznaje roszczenie za w zasadzie usprawiedliwione. Wykładnia pojęcia „zasada roszczenia” była przedmiotem wypowiedzi zarówno doktryny, jak i orzecznictwa Sądu Najwyższego (por. uzasadnienie uchwały z 19 listopada 1957 r. 4 CO 15/57, wyrok z 28 czerwca 1982 r. IV CR 230/82). Wypadkową tych wypowiedzi jest ugruntowany w orzecznictwie tego Sądu pogląd, zgodnie z którym pod pojęciem „zasada roszczenia” rozumieć należy konkretne prawo lub stosunek prawny, a nie pogląd prawny czy określoną ocenę stanu faktycznego, której sąd chce dać wyraz w rozstrzygnięciu wstępnym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r. III CSK 21/09). Wnioskowane przez ubezpieczonego orzeczenie wstępne prowadziło by do ustalenia faktów, a nie dochodzonego przez odwołującego roszczenia, co w przypadku spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych nie jest dopuszczalne, gdyż sąd odwoławczy rozstrzyga

w przedmiocie prawa. Zgodnie z art. 477¹⁴ § 1 i 2 k.p.c., sąd oddala odwołanie, jeżeli nie ma podstaw do jego uwzględnienia; w przypadku uwzględnienia odwołania sąd zmienia całości lub w części zaskarżoną decyzję organu rentowego lub zaskarżone orzeczenie wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności i orzeka co do istoty sprawy.

W orzecznictwie wskazuje się, że zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyznaczony jest w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych, a w drugim - przedmiotem postępowania sądowego determinowanego zakresem odwołania od tej decyzji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 września 2010 r., III UK 15/10). Przeniesienie sprawy na drogę sądową przez wniesienie odwołania od decyzji organu rentowego ogranicza się do okoliczności uwzględnionych w decyzji, a spornych między stronami. Poza tymi okolicznościami spór sądowy nie może zaistnieć. Przed sądem wnioskodawca może żądać jedynie korekty stanowiska zajętego przez organ rentowy i wykazywać swoją rację, odnosząc się do przedmiotu sporu objętego zaskarżoną decyzją, natomiast nie może żądać czegoś, o czym organ rentowy nie decydował. Z tego względu odwołanie wnoszone od decyzji organu ubezpieczeń społecznych nie ma charakteru samodzielnego żądania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2010 r., II UK 84/10). W postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu ubezpieczeń społecznych sąd nie rozstrzyga więc o zasadności wniosku, lecz o prawidłowości zaskarżonej decyzji.

Sąd nie działa w zastępstwie organu rentowego, w związku z czym nie ustala prawa do świadczeń i choć samodzielnie oraz we własnym zakresie rozstrzyga wszelkie kwestie związane z prawem lub wysokością świadczenia objętego decyzją, to jego rozstrzygnięcie odnosi się do zaskarżonej decyzji (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lutego 2006 r., III AUa 49/06).

Prowadząc postępowanie sąd ubezpieczeń społecznych ustala wszystkie okoliczności jakie są niezbędne ku temu aby stwierdzić, czy dana osoba spełnia konkretne wymagania określone w przepisie i sąd nie ma takich uprawnień aby przesądzić na przyszłość konkretną okoliczność, która jest niezbędna do tego, aby świadczenie zostało przyznane. Sąd może jednak poczynić takie ustalenia jedynie wtedy, gdy w danym rozstrzygnięciu przyznaje prawo do świadczenia z systemu ubezpieczeń społecznych. Gdyby więc odwołujący rozwiązał stosunek pracy na dzień wydania skarżonej

decyzji, to Sąd prowadziłby postępowanie dowodowe celem ustalenia, czy spełnia on pozostałe warunki określone w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Takie okoliczności jednak, jak bezspornie wyżej wskazano, w niniejszej sprawie nie miały miejsca, wobec czego Sąd nie miał podstaw do badania spornej kwestii związanej z okresami pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych.

Wobec powyższego Sąd uznał za słuszne stanowisko organu rentowego, zgodnie z którym J. T. nie spełnia kumulatywnie przesłanek określonych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, co przesądziło o braku prawa do dochodzonego świadczenia. W konsekwencji zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w W. należało uznać za prawidłową i zgodną z prawem, co skutkowało oddaleniem przedmiotowego odwołania jako niezasadnego na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Zarządzenie: (...)

(...)